

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.130/2016/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Molnár Péter ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Vancsa Mária ügyvéd

A per tárgya: azonnali hatályú felmondás jogellenességének
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.603/2013/21.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.486/2015/4.

Rendelkező rész

A Kúria a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.486/2015/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.603/2013/21. számú ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 700.000 (hét százezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 540.000 (ötszáznegyvenezer) forint kereseti, 720.000 (hét százhuszezer) forint fellebbezési és 900.000 (kilenc százezer)

forint felülvizsgálati eljárási illetéket, valamint 8.555 (nyolcezer-ötszázötvenöt) forint állam által előlegezett költséget.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1981. szeptember 1-jén létesített munkaviszonyt az alperesnél határozatlan időre művezető munkakörre. 1995. június 1-jétől 2015. május 8-áig az alperes igazgatóságának tagjaként vezérigazgató munkakörben foglalkoztatták. 2011. április 1-jétől a munkaszerződés-módosítása szerint a vezérigazgatói munkakör mellett látta el a műszaki igazgatói feladatokat.
- [2] 2009. október 5-én az alperes társaság többségi tulajdonosa, a P. Megyei Jogú Város Önkormányzata által alakított T.F. Zrt. átvette az alperes kizárólagos tulajdonában lévő székházat, továbbá tárgyalásokat kezdett a privatizációs szerződések megszüntetése tárgyában a S.E. S.A. tulajdonostárs m. képviselőjével, emellett az üzemeltetési szerződést felmondta.
- [3] 2009. október 1-jétől a T.F. Zrt-t bízta meg a P. Megyei Jogú Város Közgyűlése a város tulajdonát képező vízi közművek működtetésével. 2009. október 6-án a C.B. Zrt. majd ezt követően az M.B. Zrt. is felmondta az alperes hitelszerződéseit, ezért a zavartalan üzemeltetés érdekében az alperes áttért a készpénzes víz- és szennyvízdíj beszedésre.
- [4] 2009. október 5-ét követően a korábbi 330 főről az alperes létszáma 30-ra csökkent, és az ellátandó terület nagysága is 95 %-kal csökkent.
- [5] A felperes vezérigazgatói tisztségéről történő lemondását követően szabadságon volt. 2013. július 8-án az igazgatóság utasította az új vezérigazgatót a társaság működési folyamatainak, gazdasági helyzetének átvilágítására. A konkrét vizsgálatot H.J. hálózati mérnök végezte, aki 2013. augusztus 5-én készítette el a jelentését. K.H.A. műszaki igazgató 2013. augusztus 8-án küldött e-mailben az új vezérigazgató részére az alperes műszaki felméréséről helyzetértékelést.
- [6] A felperes minden évben beszámolt az igazgatóságnak az elvégzett munkáról, üzleti jelentést is készített. A 2012. évi üzleti jelentést az igazgatóság 2013. május 8-án tartott ülésén elfogadta, azt a közgyűlés is tárgyalta, és 2013. július 5-én fogadta el.
- [7] Az alperes a felperes munkaviszonyát 2013. augusztus 8-án kelt azonnali hatályú felmondással megszüntette a 2012. évi I. törvény (Mt.) 64. § (1) bekezdés c) pontja és 78. §-a alapján lényeges, jelentős mértékű vétkes kötelezettségszegésre hivatkozással. Az indokolás szerint a jogszabályok által előírt vizsgálatok közül nem rendelte meg az érintésvédelmi felülvizsgálatot, a szabványosság és villámvédelmi felülvizsgálatokat, a társaság

vízmérő állományának nagy része hitelesítését, a glóbuszok mosatását, a tűzoltó vízforrások felülvizsgálatát. Az önkormányzatoktól vagyonkezelésre átvett vagyonelemek értékcsökkentését nem forgatta vissza. A kereskedelmi igazgatóság területén súlyos jogszabálysértés történt a számlázásra, a leolvasásra, közzétételre, ügyfélszolgálatra, közüzemi szerződésekre vonatkozóan. Az üzemeltetési szabályzatokban és utasításokban, valamint a szerződésekben meghatározottakat szintén nem teljesítette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [8] A felperes a pontosított kereseti kérelmében a jogellenes jogviszony megszüntetés jogkövetkezményeként végkielégítés és felmondási időre járó távolléti díj megfizetését kérte. Elsősorban az azonnali hatályú felmondás elkésettségére, másodlagosan annak megalapozatlanságára hivatkozott.
- [9] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.603/2013/21. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes jogviszonyát az alperes jogellenesen szüntette meg. Kötelezte a felperes javára 7.200.000 forint végkielégítés, és 1.800.000 forint felmondási időre járó távolléti díj megfizetésére. Marasztalta az alperest a felperes perköltségében, az állam javára kereseti illetékben és előlegezett költségben.
- [11] Az elsőfokú bíróság az Mt. 78. § (2) bekezdés alapján megállapította, hogy az azonnali hatályú felmondás jogát a szubjektív határidőben gyakorolta a munkáltatói jogkör gyakorló.
- [12] Érdemben vizsgálva a felmondás indokait rögzítette, hogy a felperes az utolsó pont kivételével azokat nem vitatta, de folyamatos pénzügyi nehézségekre hivatkozott, melyeket rendszeresen a munkáltató elé tárt.
- [13] Az elsőfokú bíróság az intézkedés utolsó pontjánál elfogadta a felperes közhelyszerűsége vonatkozó hivatkozását, mert az semmilyen konkrétumot nem tartalmazott a munkavállaló kötelezettségszegésére vonatkozóan. A kereskedelmi igazgatóság területén tapasztalt szabálysértések vonatkozásában pedig megállapította, hogy az alperes nyilatkozata szerint ez a vezérigazgatói tisztség ellátására vonatkozott, és nem vitatta, hogy e tekintetben a tizenöt napos szubjektív határidőt elmulasztotta.
- [14] A felülvizsgálatok elmaradásával kapcsolatos többi indok vonatkozásában az azonnali hatályú felmondást az elsőfokú bíróság alaptalannak találta. Megállapította, hogy ezen felmondási indokokat képező kötelezettségszegések, hiányosságok valóban fennálltak, ezt a felperes sem vitatta. A bíróság azonban tényként

rögzítette, hogy 2009. októberét követően az alperes munkavállalói köréből kikerültek ezen felülvizsgálatokhoz szükséges speciális szakértelemmel rendelkező munkavállalók, mely tény az alperes munkáltató működési körében felmerülő okként vette figyelembe, és emiatt azt nem róta a felperes terhére. Rögzítette, hogy több esetben az adott, speciális munkafeladat elvégzéséhez szükséges szerszám sem állt rendelkezésre ezen időponttól. A pénzügyi nehézségek folytán pedig hiányzott az a pénzügyi háttér, amelynek segítségével az adott feladatokat el tudták volna látni.

- [15] Az alperes nem cáfolta a felperes állítását, miszerint éves szinten elkészítette az üzleti jelentéseket és beszámolókat, melyeket az igazgatóság elfogadott. A BH2011.47. számú eseti döntés alapján pedig a munkakör ellátásának jelentős, a munkáltató érdekkörébe eső okokból fennálló nehezítettsége esetén a munkavállaló súlyos gondatlanságát csak teljesen aggálytalan bizonyítékok alapján lehet megállapítani.
- [16] Az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt együttes feltételek hiányában az azonnali hatályú felmondás jogellenes, ezért az Mt. 82. § (1), (3) és (4) bekezdésében foglaltakat alkalmazta.
- [17] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Törvényszék 1.Mf.20486/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alperest a felperes javára másodfokú perköltség és az állam javára fellebbezési illeték megfizetésére.
- [18] A törvényszék szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és helytálló az abból levont jogkövetkeztetése is. A fellebbezésre tekintettel abban kellett a törvényszéknek állást foglalnia, hogy az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja alapján jogszerűen élt-e a munkáltató az azonnali hatályú felmondás jogával.
- [19] A felmondás indokai voltak, hogy a felperes nem rendelte meg az aktuális jogszabályban meghatározott felülvizsgálatok elvégzését az érintésvédelem, a szabványossági és villámvédelem, valamint a tűzoltó vízforrások esetében. Nem gondoskodott a lejárt hitelességű vízmérők cseréjéről és a glóbuszok mosatásáról. A felperes az eljárás során ezeknek a hiányosságoknak a meglétét nem vitatta, valójában azt sem, hogy a megszüntetésük iránti intézkedés megtétele a műszaki igazgató feladatai közé tartozott. Azzal védekezett, hogy ehhez az anyagi, a személyi és a tárgyi feltételek 2009. októberét követően nem álltak rendelkezésre.
- [20] Az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt három együttes feltételből egy volt megállapítható, miszerint felperes által sem vitatott hiányosságok megszüntetése műszaki igazgatóként a lényeges feladatai közé tartozott. A kötelezettségszegés azonban jelentős mértékűnek nem tekinthető, a felperes vétkessége pedig enyhe fokúnak minősíthető a következő okok miatt.
- [21] Az érintésvédelem, a szabványossági és villámvédelem, valamint a tűzoltó vízforrások felülvizsgálata tekintetében feltárt hiányosságok adminisztratív jellegűek voltak. E felülvizsgálatokat valójában elvégezték, a karbantartás és a hibaelhárítás megtörtént,

a tűzoltó vízforrások működőképességét biztosították, a tűzoltóság részéről kifogás nem érkezett. A felperes mulasztása abból állt, hogy mindennek az ellenőrzésére és a felülvizsgálat dokumentálására nem került sor, mert ehhez a munkavállalóknak nem volt meg a megfelelő végzettségük illetve vizsgájuk, és mérőeszköz sem állt rendelkezésre, külső szakembert pedig anyagi források hiányában nem tudtak igénybe venni.

- [22] A vízmérők hitelesítésének és a glóbuszok mosatásának elmaradása szintén gazdasági okokra volt visszavezethető, azonban a legszükségesebb feladatok elvégzése, a hibás vízmérők cseréje, a vízminőség biztosítása megvalósult.
- [23] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes terhére rótt kötelezettségszegések felmondás okai lehettek volna, de nem adtak alapot az azonnali hatályú felmondásra. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján hagyta helyben.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [24] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az „első- és a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésével” a jogszabályoknak megfelelő keresetet elutasító ítélet meghozatalát, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését kérte. Jogszabálysértésként a Pp. 206. § (1) bekezdését, és az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontját jelölte meg.
- [25] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok tévesen nem vonták értékelési körükbe, hogy nemcsak az alperes szakember gárdája és infrastruktúrája csökkent jelentősen, hanem egyidejűleg az ellátási területeinek 95 %-át is elvesztette, továbbá az alperest a tulajdonos S.E.H. Kft. pénzügyileg támogatta, és ezért el tudta látni az üzemeltetési feladatait a keresetlevél 3. oldal 2. bekezdése szerint is.
- [26] Az eljáró bíróságok okszerűtlenül következtek tehát finansziális, pénzügyi nehézségekre és szakemberhiányra mint olyan okra, amelyre a felperes kötelezettségszegései visszavezethetők.
- [27] A másodfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a felperesnek felrótt hiányosságok adminisztratív jellegűek. Ezt a perben senki nem állította, sőt szakember- és eszközhiányra hivatkozott a felperes a mulasztás magyarázataként. A felülvizsgálatok elvégzését már csak a hiányosságok feltárását követően rendelte el az alperes.
- [28] A baleset- és vagyonvédelem, a közművagyon védelme olyan jelentős terület az alperes tevékenységében, amely hosszú évekig nem halogatható.
- [29] A felperes személyes meghallgatása során maga nyilatkozott úgy, hogy mint vezető állású dolgozó, saját hatáskörében maga döntött a műszaki kérdésekben. A döntés olyan alacsony szintű hatásköri probléma volt, hogy magasabb fórumon nem kellett döntést hozni, a feltárt hiányosságok ugyanakkor kockázati tényezőt jelentettek.

- [30] Nem áll rendelkezésre semmilyen írásbeli dokumentum, feljegyzés, jelentés, tájékoztatás a felperes részéről a felmondásban felrótt hiányosságokkal összefüggésben, amelyek szerint bármilyen előterjesztés, pénzügyi kalkuláció történt volna azok kiküszöbölése érdekében. A felperes ilyen dokumentumokra nem is hivatkozott. Ilyen dokumentumok hiányában ezeket az alperes nem csatolhatta a perben.
- [31] A felperesnek felrótt kötelezettségszegésekre jogszerűen alapíthatta az azonnali hatályú felmondást a munkáltató.
- [32] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [33] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.
- [34] Az azonnali hatályú felmondás perben vizsgált indokainak valóságát a felperes nem vitatta. A jogerős ítélet a felrótt hiányosságok vonatkozásában megállapította, hogy az a műszaki igazgató munkakörű felperes lényeges feladatai közé tartozott, tehát a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség megszegését jelentették. Téves azonban a másodfokú bíróság érvelése arról, hogy az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt további két feltétel hiánya miatt az azonnali hatályú felmondás jogellenes.
- [35] Iratellenes azon megállapítás, hogy a felülvizsgálatok elmaradása adminisztratív jellegű hiányosság. A felperes személyes meghallgatása során elismerte, hogy a szabványossági és villámvédelmi felülvizsgálatot nem végezte el, a lejárt hitelességű vízmérők cseréjéről nem gondoskodott, a glóbuszok mosatása pedig nem történt meg teljes körűen. A jegyzőkönyv tanúsága szerint V.Z. tanú ugyanezen hiányosságok fennálltáról nyilatkozott vallomásában, csak a tűzoltó vízforrások esetében hivatkozott adminisztratív hiányosságra azzal, hogy a felülvizsgálat megtörtént, csak erről külön felülvizsgálati jegyzőkönyv nem készült. Ugyanezen jegyzőkönyvben G.T. a felperessel egyezően hivatkozott a hiányosságok meglétéről.
- A jogszabályban meghatározott képesítésű szakember által elvégzett, arról a jogszabálynak megfelelően kiállított igazolást tartalmazó jegyzőkönyv hiányában nem lehet alapos következtetést levonni arról, hogy az alperes munkavállalói által a perbeli időszakban végzett karbantartás, javítás, hibaelhárítás, illetve vizsgálat a jogszabályi előírásoknak megfelelt-e. Mivel ezen hiányosságok 3 és fél év időtartamban álltak fenn, a felperes lényeges kötelezettségszegése jelentős mértékűnek minősül, melyet a munkáltató oldalán jelentkező pénzügyi problémák sem enyhítenek az alábbiak szerint.
- [36] A felperes az azonnali hatályú felmondásban neki felrótt hiányosságok magyarázataként szakember és pénzügyi fedezet hiányára

hivatkozott. Ezért a perben a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján őt terhelte ezen állításának bizonyítása. Ennek alátámasztására kétséget kizáróan nem elegendő azon tényállítása, hogy a perbeli időszakban az üzleti jelentéseket az igazgatóság elé tárta, amely azokat elfogadta. Nem állapítható meg a perben egyértelműen az sem, hogy a hiányolt felülvizsgálatok elvégzése ezen okokból maradt el, mivel nincs adat arra, hogy az érintésvédelmi, szabványossági és villámvédelmi felülvizsgálatok, a lejárt hitelességű bekötési vízmérő órák hitelesítése a felperes által hivatkozott okokból maradt volna el figyelemmel arra, hogy a tanúvallomásaiban a jegyzőkönyvben V.Z. a három glóbusz mosatását 210.000 + áfa költségben kalkulálta, és a villamos berendezések ellenőrzésének költségét ugyanezen jegyzőkönyv szerint G.T. telephelyenként 100.000 forintban határozta meg. Ugyanezen tanúk vallomása szerint a felülvizsgálat elvégzésének több esetben az ahhoz szükséges szakvizsga megújításának hiánya volt az akadály.

- [37] A szükséges felülvizsgálatok igénylésének bizonyítottsága hiányából következtetés vonható le a felperes vétkességére is. Nem minősülhet ugyanis enyhe fokú gondatlannak azon vezetőnek az eljárása, aki hosszabb időn keresztül (3 és fél év) pénzhiányra hivatkozással mulaszt el jogszabályban előírt felülvizsgálatokat, és nem tesz meg mindent annak érdekében, hogy a szükséges anyagi fedezet, illetve szakértelem rendelkezésre álljon. A felperestől mint műszaki vezetőtől (egyben vezérigazgatótól) fokozottabban elvárható, hogy a baleset és vagyonvédelem, valamint a közművagyon védelme terén a lehető legkörültekintőbben járjon el, és mindent elkövessen ennek biztosítása érdekében. Ez utóbbi vonatkozásában azonban a perben nem állnak rendelkezésre adatok, amely a fentiek alapján a felperes terhére értékelendő körülmény (Pp. 164. §).
- [38] A fentiek alapján a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

Záró rész

- [39] A Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége viselésére.
- [40] A le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték viselése, valamint az állam által előlegezett költség viselése a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a felperes viselni.
- [41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő